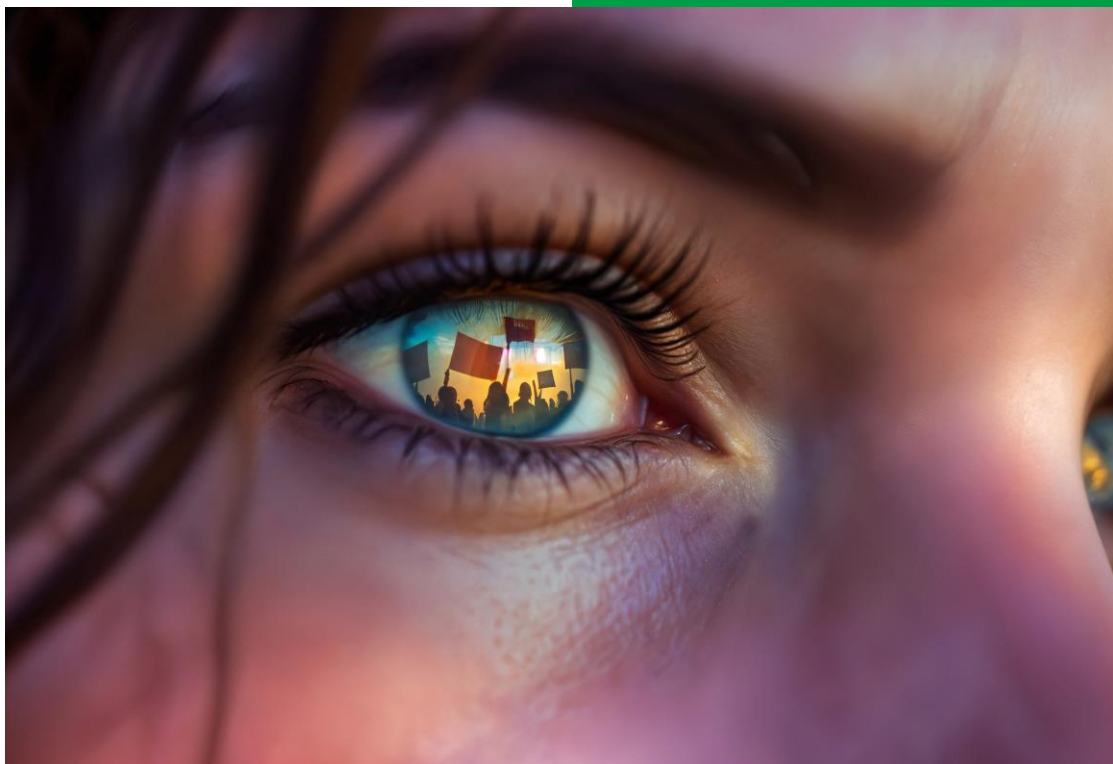

Weststellingwerf

Oog voor jou

Verkiezingsprogramma
CDA Weststellingwerf
2026 - 2030

Onze speerpunten voor 2026-2030:	2
Politiek met oog voor jou	2
1. Wonen & Omgeving: Oog voor jouw plek in Weststellingwerf	3
a. Versnelde en betaalbare woningbouw:	3
b. Woningbouw in alle dorpen:	3
c. Innovatieve oplossingen	3
d. Klimaatbestendige en gezonde leefomgeving	3
2. Leefbaarheid & Zorg: Oog voor jou als mens in jouw leefomgeving	4
a. Gezonde start, opvoeding en ontwikkeling	4
b. Gezonde leefstijl	4
c. Onderwijs	4
d. Vervoerfaciliteiten voor de dorpen	4
e. Aandacht voor ouderen:	4
f. Jeugd en overlast	4
g. Aandacht voor eenzaamheid:	5
h. Armoede	5
i. Sociaal domein	5
j. Faciliteren van dorpen & Sociale samenhang:	5
3. Duurzaamheid: Verantwoord Rentmeesterschap met Oog voor de Toekomst	6
a. Geleidelijke energietransitie	6
b. Energiebesparing en opwekking met inwoners	6
c. Overvol Stroomnet	6
d. Milieu en water	7
e. Circulaire economie:	7
4. Landbouw & Buitengebied: Oog voor de wortels van onze agrarische sector	8
a. Toekomstperspectief voor boeren	8
b. Experimenteren en innoveren	8
c. Zuinig op agrarische grond	8
d. Bloemrijke bermen met beheer	8
5. Thema's die meerdere gebieden verbinden	9
a. Financiën en verantwoordelijkheid	9
b. Ondernemerschap:	9
c. Lokale, provinciale, landelijke en Europese verankering	9
d. Sport:	9
e. Verkeerscirculatie	9
f. Recreatie	10
g. Veenweide:	10
h. Cultuur:	10
i. Lerend vermogen verhogen tussen en met de dorpen	10
j. Migratieprogramma asielzoekers / statushouders	11
k. De Westhoek	11
l. Samenwerken met andere gemeenten:	11
m. Personeel in relatie tot de OWO samenwerking	11
n. Gemeentelijke lasten:	11
BIJLAGE 1: Verkiezingsprogramma CDA Weststellingwerf 2026 – 2030	12
BIJLAGE 2: Financiële paragraaf CDA Weststellingwerf	13

CDA Weststellingwerf

Oog voor jou – Samen sterk voor een bloeiende toekomst

Inleiding: Niet alleen kijken – maar zien wat ertoe doet.

In een tijd waarin de overheid vooral kijkt naar regels, cijfers en systemen, kiest het CDA Weststellingwerf voor iets anders: “ZIEN”. Niet abstract, niet op afstand, maar dichtbij, persoonlijk, met aandacht. Dat is waar onze kernboodschap voor staat: “Oog voor jou”.

Wij zijn het CDA Weststellingwerf, een stevige middenpartij geworteld in de regio met oog voor mens en samenleving. Wij geloven dat de beste oplossingen voor onze gemeente vanuit de samenleving zelf komen, waarbij de overheid een aanjagende en ondersteunende rol heeft en de expertise van ondernemers optimaal wordt benut. Politiek begint niet bij regels, maar bij mensen. Dáár zetten wij ons voor in of je nu woont in Blesdijke, De Blesse, Langelille, Nijeholtpade, Nijelamer, Noordwolde, Oldeholtwolde, Oldetrijne, Peperga, Slikenburg, Spanga, Ter Idzard, Woltega, Boijl, De Hoeve, Munnekeburen, Nijeholtwolde, Nijetrijne, Oldeholtgade, Oldelamer, Oosterstreek, Scherpenzeel, Sonnega, Steggerda, Vinkega, Zandhuizen, want iedereen telt mee.

In Weststellingwerf, met zijn 26 dorpen en kernen, zetten we ons in voor een samenleving waarin iedereen zichzelf kan zijn, waar we voor elkaar klaarstaan en elkaar steunen. Van onze jongste inwoners die opgroeien in een veilige omgeving, tot onze ouderen die met respect en aandacht worden omringd – wij werken aan een gemeente waar iedereen zich thuis voelt en kan meedoen.

Onze speerpunten voor 2026-2030:

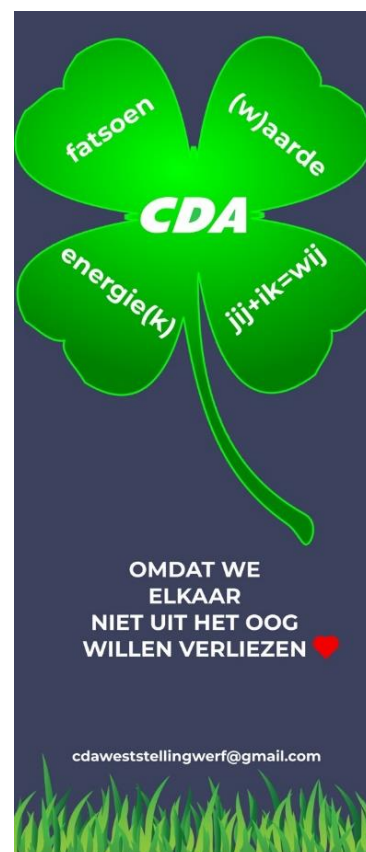
Politiek met oog voor jou

Wij bouwen voort op onze vaste en herkenbare waarden: de samenhang van het gezin als hoeksteen van de samenleving, rentmeesterschap, solidariteit en gespreide verantwoordelijkheid.

Vanuit een proactieve houding willen wij als CDA Weststellingwerf de komende jaren als een 'dynamo' in het politieke midden van de gemeente fungeren. Dit betekent dat we ons richten op de volgende hoofdthema's, met een duidelijk beeld van wat we wel en niet zullen doen:

Citaat: Hanneke Zonderland

“Als CDA Weststellingwerf geloven wij dat een sterke samenleving begint met omzien naar elkaar. Dat betekent: oog voor jou, oog voor de buurman, oog voor de toekomst van onze kinderen. Oog voor jou betekent ook voor ons: luisteren naar wat jou raakt, zien waar jij tegenaan loopt en samen zoeken naar oplossingen die werken”.

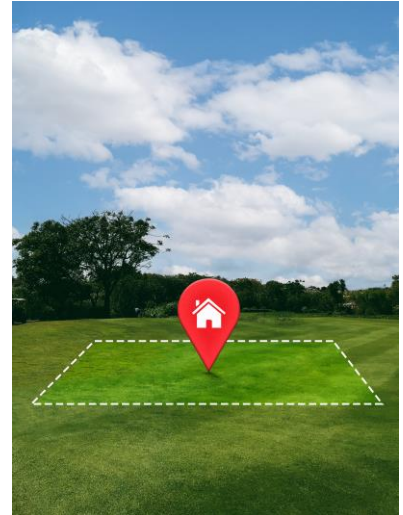

1. Wonen & Omgeving: Oog voor jouw plek in Weststellingwerf

Inzet op betaalbare woningen voor starters en levensloopbestendige huizen voor senioren.

Wat we gaan doen:

- a. **Versnelde en betaalbare woningbouw:** We zijn blij met de reeds gerealiseerde woningbouw, maar de woningnood is nog steeds nijpend. We blijven pleiten voor versnelde woningbouw, met specifieke aandacht voor betaalbare huur- en koopwoningen voor starters en senioren. Hierbij schuwen we creatieve ideeën niet zoals appartementen in leegstaande gebouwen en / of het toestaan van het permanent wonen in recreatieverblijven.
- b. **Woningbouw in alle dorpen:** Bij de aanstelling van een woningbouwcoördinator en de versnelling van de woningbouw, moet dit niet alleen neerkomen op Wolvega en Noordwolde, maar ook op "het straatje erbij in" de andere dorpen!
- c. **Innovatieve oplossingen:** We willen per jaar 100 woningen blijven realiseren. Dit doen we door te kijken of (betaalbaar) bouwen voor kleine huishoudens mogelijk is, bijvoorbeeld appartementen en hofjes met een balkon of gezamenlijke tuin. In overleg met onze eigen bouwsector zoeken we naar innovatieve oplossingen om betaalbaarder te bouwen. Ook kan gedacht worden aan agrarische panden die mogelijk verbouwd kunnen worden tot woningen of appartementen.
- d. **Klimaatbestendige en gezonde leefomgeving:** Tegelijkertijd moeten we onze leefomgeving groen en klimaatbestendig maken en houden, wat vraagt om slimme keuzes in ruimtelijke ordening. Hierbij denken we o.a. aan: vergroening van de tuinen, regenwater opvangen, groene daken en gevels en isolatie en ventilatie.

Wat we niet doen:

- Woningbouw enkel concentreren in Wolvega en Noordwolde.
- Uitbreiden als inbreiding mogelijk is.

Citaat: Lukas van der Hoef

“Als CDA Weststellingwerf zetten ons in voor de dorpen waar iedereen betaalbaar en prettig kan wonen, waar ondernemers de ruimte krijgen om te groeien en werkgelegenheid scheppen, en waar recreatie dichtbij huis bijdraagt aan vitaliteit, ontmoeting en verbinding met de natuur. Wonen, ondernemen en recreëren versterken elkaar, en samen bouwen we zo aan levendige gemeenschappen waar mensen zich thuis voelen.”

2. Leefbaarheid & Zorg: Oog voor jou als mens in jouw leefomgeving

De dorpen versterken in sociale netwerken via o.a. “dorpskamers”(een ontmoetingsplaats voor iedereen). Dit betekent dat we de gemeentelijke organisatie dichtbij en persoonlijk willen houden.

Wat we gaan doen:

- a. **Gezonde start, opvoeding en ontwikkeling:** Zien wat elk kind nodig heeft op basis van deze elementen. Ieder kind verdient de kans om zich te ontwikkelen. We blijven aandacht vragen voor de rol van kinderopvangorganisaties in kleine dorpen en gastouders in de vroeg- en voorschoolse educatie. We zetten onze Vlechtwerkers preventief in bij gezinnen, bijvoorbeeld bij scheidingen, omdat vroegtijdige en laagdrempelige hulp zwaardere zorg kan voorkomen. Ons doel: "In Weststellingwerf wonen de gelukkigste kinderen van Nederland!"
 - b. **Gezonde leefstijl:** Met aandacht voor bewegen en welzijn. Wij blijven ons inzetten voor een gezonde start door middel van het JOGG-programma (Jongeren op Gezond Gewicht), waarbij de nadruk ligt op water drinken, groente en fruit eten en lekker bewegen. We denken dat niet het opleggen, maar het leuk maken, tot de beste resultaten kan leiden. We onderzoeken of buurtsportcoaches structureel ingezet kunnen worden voor (een deel van) de gymlessen op basisscholen.
-
- c. **Onderwijs:** Elk kind wordt gezien, niet alleen getoetst. Voor het CDA staat de kwaliteit van het onderwijs voorop. Wij vinden het belangrijk dat mensen kunnen kiezen voor een school die bij hun kinderen en hun opvoeding past. We pleiten voor een slimme spreiding en bereikbaarheid van scholen over onze gemeente, met aandacht voor de afstand naar de school, het soort onderwijs en ten slotte de grootte van de school.
 - d. **Vervoerfaciliteiten voor de dorpen:** Wanneer de afstand naar school (te) groot wordt, kan vervoer naar school (schoolbus) in sommige gevallen uitkomst bieden. Dit geldt ook voor andere faciliteiten, om de leefbaarheid in brede zin te garanderen of te bevorderen.
 - e. **Aandacht voor ouderen:** Elkaar zien en ondersteunen. We zien in Weststellingwerf een toename van het aantal oudere inwoners. Als CDA vinden we het belangrijk om goed voor onze ouderen te zorgen. Wij stellen daarbij de vraag wat iemand zelf kan doen, zodat hulp beschikbaar en betaalbaar blijft voor iedereen die het nodig heeft. We zetten in als CDA Weststellingwerf op samenredzaamheid.
 - f. **Jeugd en overlast:** We erkennen dat er zorgen zijn over overlast door hangjeugd. Ons uitgangspunt is vooral om te kijken wat er voor deze doelgroep gedaan kan worden, door hen te zien als volwaardige leden van onze gemeenschap en te zoeken naar passende activiteiten en ontmoetingsplekken. Als CDA Weststellingwerf verleggen we de nadruk van een algemene aanpak naar een meer specifieke aanpak gericht op overlast.

- g. **Aandacht voor eenzaamheid:** Eenzaamheid is een groot sociaal probleem dat in alle leeftijdscategorieën voorkomt. Gezamenlijk kunnen we door aandacht het verschil maken. Met een klein gebaar kunnen we hem of haar weer op weg helpen. Het verenigingsleven en zorgorganisaties spelen hierbij een belangrijke rol. Initiatieven voor het vormen van sociale netwerken ondersteunen wij actief, met bijzondere aandacht voor eenzaamheid.
- h. **Armoede:** Dit los je niet op met regels, maar met betrokkenheid. Als CDA Weststellingwerf geloven we dat iedereen in onze gemeente recht heeft op een waardig bestaan en de kans moet krijgen om mee te doen. Armoede gaat niet alleen om gebrek aan geld; het gaat ook over sociale uitsluiting, stress en beperkte toekomstmogelijkheden, vooral voor kinderen.
- i. **Sociaal domein:** De druk op het sociaal domein blijft onverminderd groot. Voor het CDA is het cruciaal dat er niet bezuinigd wordt op de meest kwetsbaren in onze samenleving. We zetten effectief in op preventie, maatwerk en het versterken van de samenwerking met lokale (zorg)partners.

- j. **Faciliteren van dorpen & Sociale samenhang:** We zijn enorm trots op de levendigheid in al onze dorpen! Het Dorpenfonds, dat we een omgevingsfonds noemen, en de dorpenwethouders spelen een cruciale rol in het verbinden van gemeente en inwoners. Ook onze dorpencoördinator verricht fantastisch werk. Deze inzet draagt bij aan het mooier maken van dorpen, het aanpakken van problemen en het organiseren van gezellige bijeenkomsten. De dorpshuizen dragen wij een warm hart toe omdat zij een belangrijke spilfunctie kunnen vervullen in de samenleving en leefbaarheid in de dorpen.

Wat we niet doen:

- Bezuinigen op de meest kwetsbaren in het sociaal domein.
- Problemen met jeugd enkel benaderen vanuit handhaving, zonder te kijken naar onderliggende behoeften en oorzaken.

Citaat: Jenny Hilhorst

“Voor het CDA staat de leefbaarheid van dorpen voorop: een veilige en groene omgeving, waar mensen elkaar ontmoeten en zich thuis voelen. Daarbij hoort toegankelijke en betrokken zorg, dichtbij georganiseerd en met oog voor wie kwetsbaar is. Want samen zorgen we voor een gemeenschap waar iedereen mee kan doen en niemand wordt vergeten.”

3. Duurzaamheid: Verantwoord Rentmeesterschap met Oog voor de Toekomst

We streven naar een klimaat neutrale en circulaire gemeente, in samenwerking met inwoners. Gebruik creativiteit en benut innovatieve kansen om tot meer duurzaamheid en energieopwekking te komen

Wat we gaan doen:

- a. **Geleidelijke energietransitie:** Het CDA erkent dat er veel moet gebeuren op het gebied van duurzaamheid. Waar sommige partijen meteen radicaal het roer om willen gooien, denkt het CDA dat dat voor een behoorlijke groep mensen te snel gaat. Als we inzetten op kleine stappen per keer, dan kan iedereen meedoen in het proces.
- b. **Energiebesparing en opwekking met inwoners:** We zien een rol voor energiecoaches, die een woning eerlijk kunnen beoordelen. Samenwerken en het uitwisselen van tips en ervaringen moeten wat het CDA betreft centraal staan. Denk aan de inwoners van een dorp die zich verenigen en samen een (kleine) windmolen neerzetten. Zo kunnen we samen met lokale bedrijven en energiecorporaties programma's opzetten om inwoners te verleiden tot het nemen van energiebesparende maatregelen en het opwekken van duurzame energie.

- c. **Overvol Stroomnet:** Een urgent aandachtspunt: Het overvolle stroomnet kan onze ambities als gemeente ernstig belemmeren. Hoewel hierover uitvoerig is gesproken, wachten we nog steeds op het kaderstellend adaptief programmaplan. Ons pleidooi: Pak dit zo snel mogelijk op, want dit raakt meerdere beleidsterreinen en onze toekomstige mogelijkheden als gemeente. De landbouw kan hierin een belangrijke rol spelen bij het leveren van energie.

- d. **Milieu en water:** Het klimaatakkoord van Parijs en de veranderende weersomstandigheden moeten ons niet alleen tot nadenken aanzetten, we moeten ook in actie komen. Als samenleving moeten we bijdragen aan een beter en duurzamer milieu, voor de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen. We zetten in op slimme wateropvang en beheren onze waterbronnen zorgvuldig. We zijn tegen nieuwe gasboringen en willen een gebiedsfonds voor de bestaande gasvelden dat door het Rijk wordt gevoed.
- e. **Circulaire economie:** Het is een economisch systeem waarin producten en grondstoffen zo veel mogelijk worden hergebruikt. Het doel is om verspilling te minimaliseren en de waarde van materialen zo lang mogelijk te behouden. Iedereen, van consument tot overheid en bedrijf, kan een bijdrage leveren aan een circulaire economie. Denk aan o.a. hergebruiken en/of repareren, tweedehands kopen, juist recyclen, minder afval, bewust kopen.

Wat we niet doen:

- Radicale veranderingen in duurzaamheid die voor een groot deel van de inwoners te snel gaan of onbetaalbaar zijn.
- Nieuwe gasboringen toelaten.

Citaat: Marcel Bos

“Voor het CDA Weststellingwerf betekent duurzaamheid zorg voor de schepping: verantwoord omgaan met energie en grondstoffen, investeren in schone innovatie en samenwerken met inwoners en bedrijven aan een leefbare toekomst. Zo bouwen we stap voor stap aan een Nederland dat we goed kunnen doorgeven aan volgende generaties.”

4. Landbouw & Buitengebied: Oog voor de wortels van onze agrarische sector

Zoeken naar balans tussen agrarische sector en leefomgeving. De agrarische sector is de ruggengraat van onze plattelandsgemeente.

Wat we gaan doen:

- a. **Toekomstperspectief voor boeren:** Onze gemeente heeft haar wortels in het boerenleven, voornamelijk de veehouderij. Onze ambitie? De veehouderij van de toekomst wordt hier ontwikkeld! Als CDA willen we boeren de ruimte geven om te ondernemen.

Boeren weten hoe ze hun bedrijf gezond moeten houden en hebben zelf vaak de beste ideeën. Hierbij past ook dat we oog hebben voor de problematiek m.b.t. de Wolf.

- b. **Experimenteren en innoveren:** Er moet voor boeren en voor andere ondernemers ruimte zijn om te experimenteren, testen en innoveren. Boeren die aan de slag willen met bijvoorbeeld de Veenweideproblematiek, een tweede bedrijfstak, mestvergisters (al dan niet in een coöperatie) of een ander (nieuw) idee, treffen als het aan het CDA ligt een gemeente aan die meedenkt, ondersteunt en faciliteert. We zien een 'taskforce' voor ons, die met een gedragen plan komt, zodat agrarische ondernemers en de gemeente elkaar proactief en planmatig versterken.
- c. **Zuinig op agrarische grond:** Het gaat daarbij ook om fysieke ruimte om te ondernemen: we moeten zuinig zijn op agrarische grond, zowel in kwalitatieve- als kwantitatieve zin.
- d. **Bloemrijke bermen met beheer:** De laatste jaren heeft de gemeente ingezet op bloemrijke bermen, dat is goed voor de biodiversiteit en het ziet er mooi uit. Om overwaaiende onkruidzaden en het risico van Jakobs kruiskruid te beperken en het zicht op de verkeerssituatie te verbeteren, blijft de situatie beter beheersbaar door meerdere malen per jaar te maaien.

Wat we niet doen:

- Agrarische grond vol leggen met zonnepanelen.
- Alles dichtregelen vanuit de overheid, we zoeken liever samen naar ruimte en mogelijkheden.

5. Thema's die meerdere gebieden verbinden

Onderstaande thema's raakt alles wat we als CDA Weststellingwerf willen oppakken. Het vormt de basis van hoe we verder willen. Bij ieder onderwerp kiezen we bewust wat prioriteit krijgt. We willen plannen maken die haalbaar zijn en passen binnen onze middelen. Dat betekent ook dat we niet alles tegelijk kunnen doen — en dus moeten kiezen wat nu echt belangrijk is.

- a. **Financiën en verantwoordelijkheid:** Oog voor de Toekomst
Hoewel we de inzet van het college waarderen om de tekorten in de hand te houden, zien we met zorg de oplopende structurele lasten en financiële onzekerheden. Het "ravijnjaar" mag dan wel deels gedekt zijn door Rijksgelden, de onzekerheid is helaas opgeschoven. Denk aan de onvoldoende vastgelegde middelen voor Integraal Beheer Openbare Ruimte, de onzekerheid rond de verdere uitvoering van het GVVP en de financiële doorvertaling van het Groene Hart. Ook de investeringsaanvragen voor sportparken en multifunctionele centra zonder duidelijke onderbouwing baren ons zorgen. Ons pleidooi: Blijf kritisch op uitgaven, zoek naar efficiency en durf keuzes te maken. Elke euro moet maximaal maatschappelijk rendement opleveren. We vinden het belangrijk dat het huishoudboekje van de gemeente op orde is en blijft.
- b. **Ondernemerschap:** Onze kijk op ondernemen staat in het teken van rentmeesterschap en de sociale markteconomie. Dat klinkt misschien zwaar, maar de essentie is simpel: Wij willen een economie waarin bedrijven niet alleen focussen op winst. Natuurlijk is winst belangrijk, maar ondernemers dragen ook een cruciale maatschappelijke verantwoordelijkheid voor hun personeel, voor de lokale gemeenschap én voor het milieu. Als CDA Weststellingwerf pleiten we voor verlaging van de regeldruk, stimuleren van innovatie en investeringen en het ondersteunen van het MKB en familiebedrijven. Hier past een gemeentelijke organisatie bij die meedenkt en haar dienstverlening hierop verder gaat aanpassen met "ja" mits in plaats van "nee" tenzij.
- c. **Lokale, provinciale, landelijke en Europese verankering:** Het CDA Weststellingwerf opereert lokaal, maar zien ook zeker de noodzaak om onze standpunten en belangen te verankeren in de provinciale, landelijke en zelfs Europese politiek. Bestuurlijk heeft het CDA Weststellingwerf een breed en groot netwerk om uw belangen te vertegenwoordigen. Dit zorgt voor een breder draagvlak, kwaliteit en effectievere oplossingen.
- d. **Sport:** De gemeentelijke organisatie speelt een cruciale rol in het stimuleren van sport en bewegen met haar inwoners. Goede sportaccommodaties en het ondersteunen van sportverenigingen is hierbij een vereiste. We moeten maatschappelijk als doel hebben om zoveel mogelijk mensen in beweging te krijgen, ongeacht leeftijd, achtergrond of talent.
- e. **Verkeerscirculatie:** Als onderdeel van een betere bereikbaarheid van het centrum van Wollega pleiten wij nog steeds voor een doorsteek vanaf de Heerenveenseweg, achter het centrumplein langs, naar het Achtpilarenplein. Daarnaast is de spoorwegovergang van de Lycklamaweg naar het centrum een punt van zorg dat aangepakt moet worden. Voor het parkeren en de verkeersveiligheid geldt, dat de gemeente niet alleen regels moet opstellen, maar ook daadwerkelijk moet optreden om de veiligheid te garanderen.

- f. **Recreatie:** Met onze prachtige natuurgebieden de Rottige Meente, Brandemeer en Lendevallei, maar ook de Spokeplas en de Driewegsluis, zijn er hier volop mogelijkheden om te recreëren in de buitenlucht. Denk ook aan een toegankelijk netwerk van fiets- en wandelpaden alsmede de mogelijkheden tot prima overnachten en genieten van onze horecagelegenheden. We willen Weststellingwerf op de kaart blijven zetten als een plek waar het fijn vakantie vieren is. We willen het toerisme niet afremmen door hogere toeristenbelasting te heffen, maar het overnachten in onze gemeente aantrekkelijk houden.

- g. **Veenweide:** Ten westen van Wolvega ligt de Groote Veenpolder, een uniek veenweidegebied dat grenst aan de Natura 2000 gebieden De Rottige Meente en Brandemeer. De polder heeft te maken met de negatieve gevolgen van bodemdaling, funderingsproblematiek en waterbeheer. Het CDA wil de uitdagingen samen met de boeren, de bewoners van De Westhoek, provincie en waterschap aanpakken. Wij pleiten voor het laten maken van een gebiedsbiografie. Door de levensloop van een landschap en haar bewoners inzichtelijk te maken, biedt dit kennis en kansen voor de toekomstige ontwikkeling. Zo willen we werken aan de ontwikkeling van dit gebied, waar volgende generaties nog steeds fijn en veilig kunnen wonen, werken en recreëren.
- h. **Cultuur:** Cultuur is een fundamenteel onderdeel van de samenleving en heeft vele belangrijke functies, zowel op individueel als maatschappelijk niveau. Cultuur is veel meer dan alleen kunst en entertainment; het omvat onze gedeelde normen, waarden, tradities, geschiedenis, en de manier waarop we onszelf uitdrukken. Het CDA Weststellingwerf ziet cultuur als het cement van onze samenleving.
- i. **Lerend vermogen verhogen tussen en met de dorpen:** We willen een cultuur van leren en verbeteren stimuleren, waarbij de gemeentelijke organisatie actief leert van en met de dorpen om zo beter in te kunnen spelen op lokale behoeften en initiatieven. De dorpencoördinator en de Vereniging van Kleine Dorpen spelen hierin een belangrijke rol.

- j. **Migratieprogramma asielzoekers / statushouders:** Een evenwichtig beleid voor de opvang en integratie van asielzoekers en statushouders is van belang. Dit omvat niet alleen huisvesting, maar ook aandacht voor maatschappelijke participatie en de impact op de lokale gemeenschap.
- k. **De Westhoek:** In de afgelopen collegeperioden is veel geïnvesteerd in Wolvega en Noordwolde. Het CDA wil De Westhoek van onze gemeente de komende jaren in de schijnwerper zetten. We willen aandacht hebben voor de toekomstige ontwikkeling in het dorpencluster Spanga, Scherpenzeel, Langelille en Munnekeburen. Met de inwoners willen we nadenken over o.a. de leefbaarheid, woningbouw en behoud van voorzieningen (dorpshuis, sportaccommodatie).
- l. **Samenwerken met andere gemeenten:** Als gemeente Weststellingwerf zijn we onderdeel van onze omgeving en werken we samen met anderen. Insteek van de samenwerking is het laten toenemen van kennis en kwaliteit en het verminderen van onze kwetsbaarheid als gemeente. Dit alles uiteraard om de kosten zo veel mogelijk te beperken. Met onze burens van Ooststellingwerf en Opsterland hebben we een samenwerking op uitvoerende onderdelen en daar zijn we tevreden over. Het CDA Weststellingwerf is dan ook voorstander van om de huidige ambtelijke samenwerking van de beide gemeenten (OWO-samenwerking) te intensiveren en te optimaliseren. Het uitgangspunt voor het opstellen van beleidsstukken voor onze gemeente moet zijn, dat we onderzoeken of er een gezamenlijk OWO-beleid kan worden gemaakt. Als CDA zijn we van mening dat veel meer dan voorheen de stip op de horizon geplaatst moeten worden. Met andere woorden, wat willen we bereiken in de OWO-samenwerking, zowel op beleidsonderwerpen, personeelsbeleid als financiën. Ook zien we op andere schaalniveaus, dat samenwerken loont. Binnen Zuidoost Friesland (Smallingerland, Heerenveen, Opsterland, Oost- en Weststellingwerf) staat een robuuste structuur en ook op provinciaal niveau vinden we elkaar in Friesland op die onderwerpen, waar we krachten kunnen bundelen.
- m. **Personeel in relatie tot de OWO samenwerking:** De personeelslasten zijn de afgelopen jaren enorm gestegen. Vanuit de OWO-samenwerking moet veel meer dan tot nu toe worden bekeken op welke wijze er efficiënter en effectiever kan worden omgegaan met de inzet van personeel. Het CDA is van mening dat naarmate de personeelslasten toenemen, dit ten koste zal gaan van de voorzieningen in onze samenleving en daar kiezen wij bewust niet voor. We willen een organisatieontwikkeling met als uitgangspunt een efficiëntere organisatie door een verdere vorm van samenwerking binnen OWO verband.
- n. **Gemeentelijke lasten:** In een tijd van hoge inflatie, stijgende kosten voor levensonderhoud en dalende koopkracht, kan een extra verhoging van de gemeentelijke lasten een zware last zijn voor onze inwoners, met name voor mensen met een laag of middeninkomen. Het kan de armoede vergroten en de financiële positie van huishoudens onder druk zetten. Daarom kiest het CDA Weststellingwerf ervoor om de lasten niet onevenredig hoog te laten stijgen en alleen maar de inflatie te verwerken in de gemeentelijke lasten.

Onze Belofte: We kijken niet alleen naar jou — we hebben oog voor jou. Voor wat je voelt, wat je nodig hebt, en wat je bijdraagt. Politiek begint niet bij regels, maar bij mensen. Dáár zetten wij ons voor in.

BIJLAGE 1: Verkiezingsprogramma CDA Weststellingwerf 2026 – 2030

Wat hebben we bereikt en waar werken we aan?

De afgelopen jaren hebben we ons met het CDA Weststellingwerf hard ingezet voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers, gebaseerd op ons programma "Midden in de samenleving" uit 2022. In ons verkiezingsprogramma van 2026, is het belangrijk om te vertellen wat er is bereikt, maar ook om eerlijk te laten zien wat nog niet gelukt is.

Wat hebben we bereikt:

- We hebben de herkenbaarheid, vindbaarheid en toegankelijkheid van de gebiedsteams vergroot.
- Er zijn veel nieuwe woningen gerealiseerd in de gehele gemeente (en niet alleen in Wollega & Noordwolde, maar ook in de dorpen);
- Op initiatief van het CDA is in 2022 unaniem een motie noodfonds energie van 1 miljoen euro ingesteld
- Vlechtwerkers hebben we gefaciliteerd in de ondersteuning en begeleiding van jonge ouders en gezinnen.
- We hebben gezorgd dat de dorpen een eigen wethouder hebben gekregen en daarmee een duidelijk eerste aanspreekpunt.
- Op de dag van de mantelzorg wordt aandacht besteed aan onze mantelzorgers.
- Er is een preventieve aanpak in de schuldhulpverlening.
- In nieuwbouwwijken is aandacht besteed aan levensloopbestendige woningen en woonvoorzieningen voor jongeren.
- Bij de Woningstichting zijn levensloopbestendige woningen gerealiseerd.
- Een dorpenfonds was ingesteld voor initiatieven om de leefbaarheid te vergroten. Dit hebben we breder getrokken en noemen we nu een omgevingsfonds.
- Gezamenlijke economische groei is gestimuleerd door samenwerkingsplatformen en ontwikkelingen in het centrum van Wollega.
- Het opwaarderen en opknappen van de Driewegsluis.
- Er is een visie opgesteld om het openbaar en bijzonder onderwijs te stimuleren vanuit het welzijn van het kind.
- Er is een voortdurende aandacht voor kunst en cultuur.
- Het optimaliseren van het fietspad langs de Linde is en wordt in verschillende fasen gerealiseerd.
- Er is voortborduurde op het dynamisch investeringsfonds van waaruit onder andere de inrichting van de Blesse wordt gefinancierd.
- De (ambtelijke) samenwerking binnen de drie gemeenten Weststellingwerf, Ooststellingwerf en Opsterland is verder opgezet en uitgevoerd (beleidstafels, gezamenlijke raadsinformatiebijeenkomsten).
- De toegankelijkheid van onze Raad is vergroot door het organiseren van avonden "Gast van de Raad".

Wat hebben we (nog) niet bereikt en blijft onze aandacht vragen:

- Ondersteuning van mantelzorgvriendelijke ondernemers en zorginstellingen.
- Ondanks plannen is er wat ons betreft nog onvoldoende woningbouw gerealiseerd voor onze doelgroepen oud en jong.
- Innovatieve oplossingen voor duurzame energieopwekking op fietspaden.
- Een beleidsplan voor duurzame inrichting van de openbare ruimte (inclusief wegen, fietspaden, etc.) hoewel er wel uitvoeringsactiviteiten zijn in het kader van biodiversiteit.
- Het toepassen van digitale mogelijkheden in de ambtelijke organisatie waardoor een efficiëntere organisatie mogelijk kan zijn.

BIJLAGE 2: Financiële paragraaf CDA Weststellingwerf

Huidige dynamische investeringsprogramma			
Onderwerp	Bedrag	Onderwerp	Bedrag
Reserve investeringsambities	€ 14.308.534	Projectleiding / voorbereiding	€ 50.000
		Infra Lycklamaweg	€ 2.190.000
		Fietspad Linde fase 3	€ 580.000
		Motie energiefonds	€ 500.000
		Ander gebruik gemeentehuis	€ 250.000
		Onderhoud wegen / fietspaden	€ 500.000
		Verkeerscirculatie Wolvega	€ 1.000.000
		Gebiedsontwikkeling Spokedam	€ 500.000
		Verbetering zwemgelegenheden	€ 600.000
		Fase 3 Groene Hart	€ 2.275.000
		Acht-Pilarenplein	€ 2.000.000
		Betaalbare woningen (WBI)	€ 1.000.000
		Rentecomponent	€ 2.863.534
Totalen	€ 14.308.534	Totalen	€ 14.308.534

Begroting 2025 - CDA - Gemeente Weststellingwerf			
Inkomsten gemeente	€ 107.141.000	Uitgaven gemeente	€ 107.141.000
		Effectiviteit organisatie	€ -1.000.000
		Bezuinigen programma's	€ -500.000
		Effectiviteit sociaal domein	€ -500.000
Subsidies (Rijk en Europees)	€ 1.000.000	Taskforce landbouw	€ 1.250.000
Crowdfunding	€ 500.000	Ondersteunen MKB	€ 250.000
		Initiatieven Sport (bewegen)	€ 500.000
		Initiatieven versterken Cultuur	€ 250.000
		Extra impuls GVVP	€ 750.000
		Crowdfunding	€ 500.000
Totaal	€ 108.641.000	Totaal	€ 108.641.000

Toelichting:

De in- en uitgaven van de gemeente Weststellingwerf zijn overgenomen uit de begroting 2025 en dienen als uitgangspunt voor de alternatieve begroting van het CDA Weststellingwerf. We zien de extra impulsen naast de al bestaande initiatieven zoals vastgelegd in het Dynamisch investeringsprogramma.

Baten:

1. Subsidies van het Rijk en Europa

De gemeente Weststellingwerf kan meer subsidies verkrijgen vanuit zowel het Rijk, Provincie (Nederlandse overheid) als vanuit de Europese Unie (EU). Dit gebeurt regelmatig en is een belangrijke financieringsbron voor projecten die een maatschappelijk doel hebben binnen gemeenteland.

We realiseren ons dat vaak de gemeente een cofinanciering van 30 – 50% moet realiseren. Als CDA Weststellingwerf van mening dat meer dan voorheen dat er een beroep gedaan kan worden op de subsidiestromen bij de andere overheden.

2. Effectiviteit gemeentelijke organisatie (leidt tot minder uitgaven)

De effectiviteit van een gemeentelijke organisatie kan op veel verschillende manieren worden gemeten, en de geldelijke opbrengst is niet altijd direct te berekenen echter kan wel leiden tot lagere kosten.

Effectiviteit kan bijvoorbeeld leiden tot:

- **Lagere kosten:** denk aan efficiëntere werkprocessen, minder verspilling of een betere inkoop. Dit kan honderdduizenden tot miljoenen euro's per jaar besparen, afhankelijk van de grootte van de gemeente en de specifieke processen die worden verbeterd.
- **Hogere opbrengsten:** een beter beleid of snellere dienstverlening kan leiden tot meer aanvragen voor vergunningen of een hogere belastingopbrengst. Dit effect is vaak indirect en lastig in te schatten.
- **Hogere inwoners tevredenheid:** als inwoners sneller en beter geholpen worden, leidt dit tot minder klachten en een beter imago van de gemeente. Dit heeft wel waarde, maar is niet direct in geld uit te drukken.
- **Hogere medewerkerstevredenheid:** efficiënte en duidelijke processen kunnen leiden tot minder werkdruk en een hogere tevredenheid van de medewerkers. Dit kan de kosten van verzuim en personeelsverloop verlagen, wat weer geld bespaart.
- **OWO samenwerking & regionale samenwerking**
Samenwerking binnen en tussen gemeentelijke organisaties biedt diverse voordelen die de effectiviteit vergroten door o.a.: Integrale aanpak, kennisdeling, schaalvoordelen, Innovatie, sterkere positie naar andere overheden, betere dienstverlening naar inwoners, risicospreiding.
- **Samenwerking binnen de ICT**
Er zitten behoorlijk wat voordelen aan het samenwerken op ICT-gebied binnen én tussen meerdere overheden zoals o.a. kostenbesparing, efficiëntie, meer kwaliteit en innovatie, meer continuïteit en betrouwbaarheid, inwoners en ondernemers worden beter bediend, flexibiliteit en schaalbaarheid. Binnen deze samenwerking moet niet alleen gekeken worden naar de OWO partners maar veelmeer op provinciaal niveau.

3. Bezuinigen op programma's (leidt tot minder uitgaven)

Door meer effectief en efficiënt te zijn kan dit in de projectmatige aanpak van onderwerpen leiden tot baten die anders ingezet kunnen worden. Dit kan o.a. worden bereikt door minder middelen in te zetten, taakstellingen (keuze momenten wat wel en wat niet), uitgaven te schrappen of te versoberen.

4. Effectiviteit Sociaal Domein (leidt tot minder uitgaven)

Er kan worden bezuinigd binnen het sociaal domein op de WMO. Er zijn grofweg vier strategieën die vaak worden toegepast: toegang beperken, anders organiseren, eigen bijdragen, efficiënter inkopen. De eigen bijdrage wordt per 1 januari 2027 inkomensafhankelijk, hetgeen tot een besparing zal leiden. Daarnaast zetten wij effectief in op preventie, maatwerk en het versterken van de samenwerking.

Uitgaven / Investerings:

1. Investeren in Taskforce landbouw, Innovatie & aanpak netcongestie

Een taskforce landbouw vanuit de gemeente kan meerdere voordelen hebben, zoals stikstofopgaven, verduurzaming, energietransitie, ruimtelijke ordening, aanpak Veenweideproblematiek en economische vitaliteit. Een taskforce landbouw helpt de gemeente om regie, snelheid en samenhang te brengen in het complexe speelveld van landbouw en ruimtelijke transitie.

Ook kan de landbouw een belangrijke oplossing zijn binnen het probleem van netcongestie door het leveren van meer biogas. Daarnaast zijn ook andere innovatieve kansen belangrijk om te blijven volgen. Zo ook de ontwikkeling van mini windmolens, of beter gezegd zogenoemde Blade molentjes, kunnen in de toekomst mogelijk een oplossing zijn voor veel huishoudens op het platteland.

Als de aanpak van de netcongestie aanvullende acties, wijzigingen in beleid en/of creativiteit nodig heeft, is het CDA bereid om daarin te investeren. Een vol stroomnetwerk draagt niet bij aan een aantrekkelijker Weststellingwerf.

2. Ondersteunen MKB

De gemeente kan het **MKB** (midden- en kleinbedrijf) ondersteunen. Veel gemeenten doen dat al op verschillende manieren, omdat het MKB een belangrijke motor is voor de lokale economie en werkgelegenheid. De ondersteuning kan zowel financieel als faciliterend zijn. Denk in dit kader aan o.a. programma's voor startup- en scale-up ondersteuning, verduurzamingssubsidies voor bedrijven, voucherregeling voor innovatie en scholing, werkgelegenheidsprojecten en/of het circulair worden van bedrijven.

3. Investeren in Sport (bewegen)

De gemeente heeft een belangrijke rol bij het stimuleren van sport en bewegen, omdat dit bijdraagt aan gezondheid, sociale cohesie, leefbaarheid en preventie van zorgkosten. Een extra stimulans kan zijn door meer initiatieven te ontplooiën die dit ondersteunen.

4. Cultuur versterken

Cultuur is zeer belangrijk binnen een gemeente, en dat om meerdere redenen. Het gaat namelijk niet alleen om kunst en erfgoed, maar ook om sociale samenhang, leefbaarheid en identiteit. Denk in dit kader aan o.a. sociale binding, identiteit en trots, leefbaarheid en welzijn, onderwijs en ontwikkeling, economie en toerisme. Onze dorpen spelen ook hierin een grote rol en verdienen onze ondersteuning. Wij houden het dorpenfonds dan ook op jaarlijks 200.000 euro. Levendige dorpen maken Weststellingwerf aantrekkelijker en elk dorp zal identiteit uitstralen wat bewoners trots maakt en de binding vergroot!

5. Investeren in het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan

Zoals eerder al eens door de portefeuillehouder is aangegeven, zijn miljoenen nodig om alle ambities van het GVVP (gemeentelijk vervoerplan) daadwerkelijk waar te maken. Dat geld is er thans niet. Het is dan ook belangrijk om verstandige keuzes te maken op basis van prioriteit (inclusief verkeersveiligheid). Het CDA heeft wel de ambitie om deze periode alvast extra te investeren in de wegen van Weststellingwerf.

6. Crowdfunding (kans als inkomsten echter ook op uitgaven)

Diverse Nederlandse gemeenten kunnen en doen crowdfunding op verschillende manieren: via eigen platforms, matchfunding, begeleiding, of experimenten met participatie via raadsleden. Denk aan o.a. financieel aanvullend: extra middelen werven voor specifieke projecten, participatie & draagvlak: inwoners actief laten meebeslissen en meebetalen, innovatie & experiment: nieuwe vormen van samenwerking met inwoners en bedrijven, communicatie & betrokkenheid: gemeente laat zien dat ideeën écht uit de samenleving komen. Als voorbeelden kunnen o.a. dienen: donaties (inwoners betalen mee voor b.v. een speeltuin), matchfunding (gemeente betaald mee met een door inwoners opgezet project (dit naast de al beschikbare middelen vanuit het dorpenfonds). Het gaat hier om creativiteit, innovativiteit, faciliteren en het ondersteunen van verschillende projecten die door en vanuit de samenleving komen.